
de ziel van het vliegeren

DE ZIEL VAN HET VLEIEGEREN

In 1994 hebben er in het blad Windberichten van de BV Nederland fragmenten gestaan van 'een nog te publiceren roman over het vliegeren.' Het zou mijn zestiende boek worden, maar door allerlei omstandigheden zal mijn volgende boek niet over het vliegeren gaan. (Bij twee uitgeverijen stuitte ik op het onoverkomelijke bezwaar dat het teveel over vliegeren ging. Een argument waar ik niets tegenin wist te brengen.) Eigenlijk kwam het er op neer dat de verhaallijn achter het vliegeren niet sterk genoeg was om een roman te kunnen dragen. De fragmenten zelf - losstaande observaties van het vliegerveld - staan op zichzelf en ik denk dat velen er wel iets kunnen herkennen.

Misschien had ik de eigenaar van de vliegerwinkel in de Gasthuismolensteeg nooit de exacte lokatie van mijn vliegerterrein moeten onthullen. Ik weet dat er ergens achterin zijn zaak een plattegrond van Amsterdam en omstreken hangt waar hij met een groene 'text-marker-stift' ook dit grasveld vanuit het alziende perspectief heeft ingekleurd. Dat verklaart hoogstwaarschijnlijk de aanwezigheid van de anderen die me op een zondagmiddag in april begroeten. De jongen met de zonnebril heeft zijn vrouw meegenomen die achter een windscherm iets onduidelijks zit te doen, breien, haken of borduren. Ze is voor in de twintig maar zal de hele middag haar mond niet open doen. In het achterveld is een man bezig met eenlijnige vliegers en hij parachuteert beren die door zijn zoontje van zes of daaromtrent deze zondagmiddag trouw opgehaald zullen worden. Het jongetje blijft bij de Prism Radian staan kijken en ik vraag hem of de beren die uit de lucht komen vallen ook namen hebben. Hij haalt zijn schouders op en grijnst terwijl hij er één onder zijn linkeroksel geklemd houdt, loopt dan verder, de parachute bungelt als een ballon achter hem aan. In hem zou ik het jongetje dat ik ooit

was willen herkennen, maar het lukt niet. Het ligt misschien aan de vader die later zegt dat vliegers oplaten beter is dan in een café te zitten. Mijn vader zou zoiets nooit gezegd hebben. Mijn vader zou met deze rafelige wind ook weinig hebben aangekund, de Radian steigert en laat zich te gemakkelijk uit het windraam trekken, de El Niño zoemt en valt dan stil en we leggen alles neer en kijken naar een valk die hoog boven ons als een 'text-marker' zweeft en zweeft zoals ooit de ultieme vlieger het zou moeten doen. Het moment van het samentrekken van de vleugels ontgaat ons omdat we praten over een detail van een op het grasveld gestrande vlieger. Of omdat er weer een beer naar beneden komt zweven. Ik zie vanuit een ooghoek hoe ze hun auto netjes naast het veld parkeren. Een jongen en een meisje stappen uit, een echtpaar kan je het nog nauwelijks noemen, hoewel ze wel alle kenmerken vertonen. Eerst staan ze bij de anderen en wijzen naar de uitgestalde vliegers. Wanneer ik de Prism Radian inpak, een secuur werkje omdat de acht zeilstokjes zorgvuldig in het speciaal daartoe aangebrachte hulsje in de vliegerzak dienen worden gestopt en het lange toom onder de los gekoppelde en omhoog gevouwen dwarsstokken dient te worden geschoven, spreken ze me, als twee bringers van het ultieme geloof, schuchter aan. Ze hebben gehoord dat ik een Revolution bij me zou hebben. Ik knik en wijs naar de gele zak die de hele middag ongeopend op het veld dat nu iedereen blijkt te kennen ligt. 'Dit is toch het vliegerveld?' vraagt het meisje terwijl ze devoot naar de jongen naast haar opkijkt. Alsof hun missie uiteindelijk geslaagd is. De jongen draagt een bril met getinte glazen en spreekt met een verholen noordelijk accent dat ik als Gronings herken. Ze wekken de indruk al heel lang samen te zijn, ze stralen een saamhorigheid uit die aan religie doet denken.

Ik pak de vliegerzak van de Revolution II uit, wijs ze op details en vertel de jongen dat hij beter eerst de

grote versie van deze quad-vlieger zou moeten bouwen. Vanwege stabiliteitsredenen en het nerveuze karakter van mijn kleine quad-vlieger. Ze staan er allebei met de neus bovenop wanneer ik de vier stuurlijnen uitrol en het is het meisje dat de meeste vragen stelt. De jongen kijkt wat dromerig naar de wirwar van lijnen. Ik herken zijn blik. Misschien tracht hij zich voor te stellen hoe hij later zelf alles zal moeten ontwarren en hoe dan zijn vrouw achter hem zal staan en hem zal aanmoedigen, een weinig aantrekkelijk vooruitzicht. Ik vertel ze dat de Rev II moeilijk te besturen is, hetgeen de vlieger zelf ook bewijst door zich na drie cirkels de grond in te boren. De wind is opeens totaal weg gevallen en ik pak alles weer mismoedig in waarbij het echtpaartje, de trouwringen hadden me eerder moeten opvallen, mijn bewegingen angstvallig volgen. De anderen zijn dan al met hun auto's weg gereden. Ik loop naar mijn fiets met hen in mijn kielzog.

'Oh, zegt het meisje, 'ik dacht al, waar is je auto.' Ze blijven dicht tegen elkaar staan wanneer ik weg rijd. Ze kijken me nog lang na. Die vreemde kale man op zijn fiets met eenentwintig versnellingen die met elastiekjes en wattenstaafjes zijn vliegers aan de stang van zijn ATB heeft bevestigd. Ziet de een wat hij eigenlijk had willen zijn of ziet de ander juist dat wat ze verafschuwt? Daarom misschien blijf ik in een vreemde triomf omkijken.'

'Vliegers moet je leren kennen. Twee jaar geleden kocht ik een 'Vision 200' bij de vliegerwinkel van Wouter Koster in de Jordaan. De naam van zijn zaak stond me eerst tegen: 'Flying Objects.'

Vanuit het strandhuisje op IJmuiden had ik hem al een paar jaar bezig gezien. De grachtengordel van het vliegeren. Jongens met dure sportschoenen en pitbulls die zich over het strand lieten sleuren.

Ook de 'Vision 200' heeft lang aan de platenhoes van David Bowie - omdat die hoes zich toevallig in het midden